

An Comunn Gàidhealach

ORGANISERS OF THE ROYAL NATIONAL MOD

Freagairtean a' Chomuinn Ghàidhealaich a thaobh Plana Cànan Nàiseanta Gàidhlig 2017-2022

Ceist 1

Tha cumadh a' Phlana a' gabhail a-steach amas, cuspairean, prìomh raointean agus gealltanasan. A bheil beachd agaibh air cumadh a' Phlana agus air an àrd-amas againn?

- Tha structar math air a' phlana agus tha na h-amasan ceart agus siùbhlach. Tha e furasta a leantainn agus tha na prìomh raointean agus gealltanasan iomchaidh airson na h-amasan a choileanadh.

Ceist 2

Tha sinn den bheachd gu bheil e riatanach gum bi deagh iomhaigh aig a' Ghàidhlig agus gum bi na raointean shuas a' cur gu mòr ri sin. A bheil beachdan agaibh fhèin air na raointean a thagh sinn no càil eile co-cheangailte ris a' chuspair seo?

- Tha e cudthromach gun tèid àireamh luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig àrdachadh airson a' chànan a dhìon agus tha iomhaigh a' chànan cudthromach airson luchd-ionnsachaidh agus luchd-labhairt a thàladh. Tha e riatanach gum bi deagh iomhaigh aig a' Ghàidhlig agus tha e cudthromach gum bidh ro-innleachd soilleir ann don fheadhainn a bhios ag obair gus an cànan a bhrosnachadh. Bu chòir dhan ro-innleachd dèanamh soilleir cho cudthromach 's a tha e gum bi taic poilitigeach eadar-phàrtaidh ann gus nach tig droch beachdan poilitigeach sam bith mun chànan.
- Bu chòrr smaoinichadh air dòighean ùr airson aire an òigridh a ghlacadh, gus am bidh a' Ghàidhlig fasanta agus na bhuannachd nam beatha.

Ceist 3

Tha sinn den bheachd gu bheil foghlam agus ionnsachadh na Gàidhlig aig cridhe a' Phlana seo. Tha sinn air liosta a dhèanamh de na prìomh raointean airson leasachadh san àm ri teachd. A bheil beachdan agaibh air an seo, agus air na prìomh raointean a thagh sinn airson ionnsachadh na Gàidhlig?

- Bu chòrr dha na prìomh raointean seo a bhith na fòcas air leasachadh san àm ri teachd. Dh' fhaodadh tuilleadh soirbheachas anns an raon seo abhrachadh duilgheadasan le goireasan. Tha e deatamach nach toir seo droch bhuaidh air an obair a thèid a dhèanamh a thaobh àrdachadh inbhe na Gàidhlig.
- Tha mì-chinnt ann a thaobh foghlam Gàidhlig seach-sgoile is do dh' inbhich agus thathas an dràsta a' cur cuideam air taic bho measgachadh de luchd-teagasg neo-eisimealach agus ionadan foghlam. Feumar barrachd taic a chur ri seo.

Ceist 4

Tha sinn den bheachd gu bheil na raointean a chaidh a thaghadh cudromach airson cleachdadh na Gàidhlig a bhrosnachadh. A bheil beachdan agaibh air mar a dh'fhaodamaid piseach a thoirt air ìre cleachdadh na Gàidhlig?

- Tha measgachadh mòr de raointean air ainmeachadh (bho dachaighean agus teaghlaichean gu bhith a' brosnachadh ceanglaichean le Gàidhlig thall-thairis agus le mìn-chànain eile) ach tha e cudthromach nach toir seo droch-bhuaidh air oidhirpean a th' ann airson an àireamh de luchd-labhairt àrdachadh agus gum feum barrachd chothroman a bhith ann airson a bhith a' cleachdadh a' chànan ann an diofar sheirbhisean phoblach.

Ceist 5

Ann an ceistean 2, 3 is 4, chaidh iarraidh oirbh ur beachdan a thoirt air na prìomh raointean a chaidh a chomharrachadh. Anns a' cheist seo, bu mhath leinn ur beachdan fhaighinn air na prìomh ghealltanasan a chomharraich sinn agus air gealltanasan a bharrachd a bu chòir a bhith ann gus an dèanar adhartas ann a bhith a' leasachadh na th' ann de dhaoine a tha a' labhairt, a' cleachdadh agus ag ionnsachadh na Gàidhlig ann an Alba agus ann a bhith a' leudachadh nan suidheachaidhean anns am bithear gu feum?

- Tha sinn a' cur fàilte agus cuideam air an gealltanas gun tèid sgrùdadh a dheanamh air na h-iomairtean, gus an dèanamh nas èifeachdaich, gus cothroman ùr a lorg ann an coimhearsnachdan far am bheil ìre àrd de luchd-labhairt na Gàidhlig.
- Mas e ar h-amas gun tèid Gàidhlig a chleachdadh barrachd, feumaidh àite a bhì aig na h-ealain aig cridhe na h-oidhirpean seo. Tha sinn a' cur fàilte air an gealltanas airson seasmhachd a thoirt do bhuidhnean Ealain Gàidhlig. 'S e amas ciallach a th'ann agus tha sinn a' gabhail ris gun tèid taic a thoirt anns a' gheàrr / mheadhan ùine.
- Tha sinn a' cur fàilte air am moladh airson ceanglaichean nas làidir a chumail le Alba Nuadh.
- Tha sinn a' cur fàilte air am moladh airson tuilleadh leasachaidhean a dhèanamh le Èirinn. Tha sinn mothachail den taic a tha a' tighinn bho min-chànain eile san Rìoghachd agus à àiteachan eile agus tha sinn a' moladh, ma bhios e practaigeach, gum bu chòrr sgrùdadh a dhèanamh le coimhearsnachdan air feadh an t-saoghail agus chan ann dìreach le aon choimhearsnachd le min-chànan eile.

Ceist 6

Tha na ceistean co-chomhairleachaidh a nochd na bu tràithe air a bhith rudeigin mionaideach. Ma tha sibh airson puingeon eile a thogail, agus mun robh cothrom agaibh sin a dhèanamh thuige seo, nach sgrìobh sibh iad gu h-ìosal.

- 'S dòcha gum bu chòrr barrachd cuideam a chur air a' chuspair mu dheidhinn min-chànanan. Bidh na h-aon duilgheadasan 's a th' againne ann an àiteachan a leithid a Chuimrigh, Èirinn is eile cuideachd. Ged a tha na trioblaidean againn doirbh, chan eil sinn nar h-aonar. Tha min-chànanan air feadh an t-saoghal a' fulang le buaidhean bho phrìomh chànanan agus 's dòcha gum bu chòrr tuilleadh a chur ris a phuing seo.